

BÖLÜM 9

Küçük Çocuklarda Oyuncak Seçimi Nasıl Olmalıdır?

Hatice ALTUN¹

GİRİŞ

Oyun, çocukların gelişiminde büyük öneme sahip olan beslenme, temizlik, uyku, sevgi, gibi temel ihtiyaçlardan biridir. Oyun; çocuk için bir rahatlama, zevk alma, fazla enerjisini atma, uygulama yapma, isteklerin yerine getirilmesi ve bir öğrenme şekli olarak tanımlanmaktadır. Farklı çağlarda ya da farklı kültürlerde oyun şekli, özelliği, oyun malzemesi değişiklik gösterse de çocuğun olduğu her yerde oyun vardır. Çocuğun iç dünyasını yansıtan, zihinsel gelişiminin aynası olan oyun, çocuk için ciddi bir uğraştır. Oyun oynama, çocuğun beyin gelişimi, duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimi, dikkat ve dil gelişimi gibi birçok farklı alanlarına büyük katkı sağlar. Oyun, özellikle okul öncesi çağdaki çocuğun yaşamı ve öğrenme için kullandığı en temel yoldur. Çocuklarla oynayarak, bu yaşamı onlarla paylaşmak, anne babaların çocukları ile ilişki kurmak ve paylaşım içerisinde bulunmaları adına yapılabilecekleri en önemli adımlardan biridir. Çünkü ebeveynleri ile oyun oynamak çocukların çok hoşuna giden bir aktivitedir.

OYUNUN ÇOCUK GELİŞİMİ ÜZERİNE ETKİLERİ

Çocukların oynarken öğrendikleri birçok kazanımları mevcuttur. Oyun, çocuğun eğlenmesinin yanı sıra, çocuğun becerilerini ve içerisinde bulunduğu yaşamı keşfetmesine olanak sağlayan etkin bir yöntem ve araçtır. Oyun çocuğun dilidir, iletişim biçimidir. Duygularını dışa aktarabilmenin yoludur. Sevgilerini,

¹ Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları AD., drhaticealtun@gmail.com, ORCID iD: 0000-0002-6802-8216

KAYNAKLAR

1. American Academy of Pediatrics, Glassy, D., Romano J., Committee on Early Childhood, Adoption, and Dependent Care. (2003). Selecting appropriate toys for young children: the pediatrician's role. *Pediatrics*, 111(4), 911-913.
2. American Academy of Pediatrics, Healey, A., Mendelsohn, A., Council on Early Childhood (2019). Selecting appropriate toys for young children in the digital era. *Pediatrics*.143(1):e20183348.
3. Anderson-McNamee, J.K., Bailey, S.J. (2010). The importance of play in early childhood development. *Montana State University Extension*, 4(10), 1-4.
4. Arslan, F. (2000). 1-3 yaş dönemindeki çocuğun oyun ve oyuncak özelliklerinin gelişim kurları ile açıklanması. *C.Ü. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 4(2), 40-43.
5. Baykoç Dönmez, N. (1992). Çocuğun sosyal ve duygusal gelişiminde oyunun rolü. *Okul Öncesi Dergisi*, 43, 10-12.
6. Bekmezci, H., Özkan, H. (2015). Oyun ve oyuncağın çocuk sağlığına etkisi. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları Dergisi*, 5(2), 81-87.
7. Choosing toys for toddlers. Retrieved from <https://www.zerotothree.org/resources/1076-tips-for-choosing-toys-for-toddlers>
8. Demirkaya, G., Öztürk Kömleksiz, F., Özdemir, S. (2018). Okul öncesi dönemde çocuğu olan anne-babaların geçmişte kullandıkları oyuncaklar ve oyuncak seçiminde dikkat ettikleri unsurlar. *Kastamonu Education Journal*, 26(6), 2001-2009.
9. Ecirli, H. (2014). Anne-Baba-Çocuk ve Oyun, Hülya Gülay Ogelman (Ed.). Yaşamın ilk yıllarında oyun: Oyuna çok yönlü bakış. İçinde. 295-315. Ankara: PegemA Yayıncılık.
10. Egemen, A., Yılmaz, Ö., Akil, İ. (2004). Oyun, oyuncak ve çocuk. *ADÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 5(2), 39-42.
11. Goodson, B., Bronson, M.B. Which toy for which child: a consumer's guide for selecting suitable toys, ages birth through five. Washington, DC: Consumer Product Safety Commission. <https://www.cpsc.gov/1.pdf>
12. Guyton, G. (2011). Using toys to support infanttoddler learning and development. *Young Child*, 66(5), 50-54, 56
13. Gül, O. (2015). The effect of game on pre-school period (ages 3-6): A review of study. *Turkish Journal of Sportand Exercise*, 17(3), 1-9.
14. Karadimitriou, K. (2019). selecting toys for preschoolers and kindergartners. *Journal of Education and Human Development*, 8 (1), 146-149.
15. National Association for the Education of Young Children. (n.d.). Good toys for young children by age and stage. Retrieved from <https://www.naeyc.org/toys> Zero to Three. (n.d.).
16. Önder, M. (2018). Contribution of plays and toys to children's value education. *Asian Journal of Education and Training*, 4(2), 146-149.
17. Özyürek, A. (2019). Yakın geçmişte çocukların oynadıkları oyun ve oyuncaklar. *KOSBED*, 37, 105-119
18. Poyraz, H. (2003). Okul öncesi dönemde oyun ve oyuncak. Ankara: Anı Yayıncılık.
19. Stephens, K. (2007). Toy safety and selection: Choose developmentally appropriate toys for safer play. *Parenting Exchange*.
20. Yalçınkaya, T. (1995). Okul öncesinde anne babanın oyuncak seçimi. *M.Ü.Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*,7, 323-328.
21. Zengin, M., Yayan, E.H. (2017). 3-6 yaş çocukların oyuncak kullanımına ilişkin ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *İ.Ü. Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 5(2), 2147-7892.